

NAPOMENE

**UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2019. GODINU**

JKP "Vodovod i kanalizacija" Kragujevac

Kragujevac, jun 2020. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVEŠTAJ

1. OPŠTE INFORMACIJE

JKP „Vodovod i kanalizacija“ Kragujevac (u daljem tekstu Društvo) osnovano je 1904. godine.

Društvo je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem broj BD 22119/2005

Osnovna delatnost Društva je sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode

Sedište Društva: Kragujevac

Adresa: Kralja Aleksandra I Karađorđevića 48

Vreme osnivanja: 1904

Matični broj: 07165439

Šifra i naziv pretežne delatnosti: 3600 sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode

PIB:

Na osnovu podataka iz finansijskih izveštaja za 2019. godinu Društvo je razvrstano u veliko pravno lice. Društvo shodno članu 20. Zakona o računovodstvu primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja.

Prosečan broj zaposlenih po osnovu stanja krajem svakog meseca prema podacima za 2019. godinu iznosi 534.

U skladu sa članom 6. Zakona o računovodstvu („Službeni glasnik RS“, 73/13) Društvo je razvrstano u veliko pravno lice i prema stavu 1 člana 21. Zakona o reviziji („Službeni glasnik RS“, 62/13) obavezno je da izvrši reviziju finansijskih izveštaja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine**

---

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS, br. 62/2013) i drugim računovodstvenim propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji.

Na osnovu Zakona o računovodstvu, pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, utvrđuje se rešenjem Ministra finansija i objavljuje u Službenom glasniku RS. Do datuma sastavljanja finansijskih izveštaja za 2019. godinu primenjuju se prevedeni i objavljeni standardi i tumačenja standarda (»Sl. Glasnik RS« br. 35/2014 ZA MSFI/MRS)

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Društvo primenjuje MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2019. godine.

Prezentacija finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik RS, br. 95/2014).

Finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Računovodstveni metod

Finansijski izveštaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti (istorijskog troška), osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u računovodstvenim politikama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Pravila procenjivanja – osnovne prepostavke

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja, poslovni događaj se priznaje kada je nastao i uključuje se u finansijske izveštaje u periodu na koji se odnosi, nezavisno od prijema isplate novca u vezi sa tim poslovnim događajem.

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod prepostavkom da će Društvo da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

3.2. Priznavanje elemenata finansijskih izveštaja

Sredstvo se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će po osnovu korišćenja sredstava buduće ekonomске koristi pricati u Društvo i kada sredstvo ima nabavnu vrednost ili cenu koštanja ili vrednost koja može da se pouzdano izmeri.

Obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomске koristi proisteći iz podmirenja sadašnjih obaveza i kada se iznos obaveze koja će se podmiriti može pouzdano da izmeri.

Prihod se priznaje u bilansu uspeha kada je povećanje ekonomskih koristi povezano sa povećanjem sredstva ili smanjenjem obaveza koje mogu pouzdano da se izmere, odnosno da priznavanje prihoda nastaje istovremeno sa priznavanjem povećanja sredstava ili smanjenja obaveza.

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha kada smanjenje ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri, odnosno da priznavanje rashoda nastaje istovremeno sa priznavanjem porasta obaveza i smanjenjem sredstava.

Kapital se iskazuje u skladu sa finansijskim konceptom kapitala kao uloženi novac ili uložena kupovna moć i predstavlja neto imovinu Društva. Iz finansijskog koncepta kapitala proističe koncept očuvanja kapitala. Očuvanje kapitala meri se nominalnim monetarnim jedinicama – RSD. Po ovom konceptu dobitak je zarađen samo ako finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na kraju perioda premašuje finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na početku perioda, nakon uključivanja bilo kakvih raspodela vlasnicima ili doprinosa vlasnika u toku godine.

3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza u Srbiji, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza za taj dan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike, nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31.12.2019.	31.12.2018.
1 EUR	117.5928	118.1946
1 USD	104.9186	103.3893
1 CHF	108.4004	131.1816

3.4. Koeficijenti rasta potrošačkih cena u Republici Srbiji (godišnja inflacija):

Mesec	2019.	2018.
Januar	0,021	0,019
Februar	0,024	0,015
Mart	0,028	0,014
April	0,031	0,011
Maj	0,022	0,021
Jun	0,015	0,023
Jul	0,016	0,024
Avgust	0,013	0,026
Septembar	0,011	0,021
Oktobar	0,010	0,022
Novembar	0,015	0,019
Decembar	0,019	0,020

3.5. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva (investicije) koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

3.6. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće proceniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Nadoknadiva vrednost je neto ostvariva vrednost ili vrednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša.

Ako je procenjen nadoknadi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrednosti, onda se knjigovodstvena vrednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju deo gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promena na kapitalu.

3.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se priznaje samo kada je verovatno da će od tog ulaganja priciniti ekonomski koristi i kada je nabavna vrednost ulaganja pouzdano merljiva, a obuhvataju se: ulaganja u razvoj, koncesije, patenti, franšize, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu (u okviru kojih su dugoročno plaćeni troškovi zakupa, pravo korišćenja državnog zemljišta). Nematerijalna ulaganja, vrednuju se u skladu sa MRS 38 – Nematerijalna imovina. Početno priznavanje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (paragraf 74 MRS 38). Obračun amortizacije vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je stavljen u upotrebu.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom, primenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procenjenog korisnog veka sredstava, koji odražavaju sledeće stope:

Softveri	10,00%
Ostala nematerijalna ulaganja	10,00%

Nematerijalna imovina čije je vreme utvrđeno ugovorom amortizuje se u rokovima koji proizilaze iz ugovora.

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno po ceni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nekretnine, postrojenja i oprema se kapitalizuju ako je vek njihovog korišćenja duži od jedne godine.

Naknadna ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu, koja imaju za cilj produženje korisnog veka upotrebe ili povećanje kapaciteta, povećavaju knjigovodstvenu vrednost.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava na vrednost nekretnina, postrojenja i opreme na početku godine, odnosno na nabavnu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme stavljenih u upotrebu tokom godine, primenom proporcionalne metode u toku procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava, koji odražavaju sledeće stope:

Gradjevinski objekti hidrogradnjе	1,00%
Vodovodni priključci	1,50%
Kanalizacioni priključci	1,50%
Magistralni cevovodi	1,00%
Brane	1,00%
Privredne zgrade	1% - 1,25%
Hidromehanička oprema	3% - 8%
Teretna i specijalna vozila	8,00%
Putnička vozila	10,00%
Ostala oprema	10% - 20%

Obračun amortizacije počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo stavljen u upotrebu. Amortizacione stope se mogu revidirati svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali nameravani vek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomiske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje (kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti) odnosno gubici od otpisa sredstva (u visini knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

3.9. Investicione nekretnine

Ova imovina obuhvata zemljište i građevinske objekte namenjene izdavanju u zakup. Početno priznavanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj ceni.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

3.10. Biološka sredstva

Biološka sredstva obuhvataju: šume, višegodišnje zasade, osnovno stado i biološka sredstva u pripremi. Višegodišnji zasadi obuhvataju: vinograde, voćnjake i hmeljnike.

Šume se procenjuju po osnovu prirodnog prirasta. Efekat procene šuma je prihod od usklađivanja vrednosti prirasta.

Pozitivni efekti su prihodi od usklađivanja vrednosti a negativni efekti rashodi po osnovu obezvređenja.

3.11. Zalihe

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja, ili neto ostvarivoj vrednosti, u zavisnosti koja je niža.

Nabavna vrednost uključuje vrednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine, transportne troškove i druge zavisne troškove nabavke. Cena koštanja obuhvata troškove direktnog materijala, direktnog rada i indirektne troškove proizvodnje. Troškovi su uključeni u cenu koštanja na bazi normalnog stepena iskorišćenosti kapaciteta, ne uključujući troškove kamata i troškove perioda.

Neto ostvariva vrednost predstavlja vrednost po kojoj zalihe mogu biti prodate u tržišnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja za troškove prodaje.

Obračun izlaza zaliha utvrđuje se metodom prosečne ponderisane cene.

3.12. Učešća u kapitalu zavisnih društava

Zavisna društva su pravna lica koja se nalaze pod kontrolom Društva. Kontrola podrazumeva moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama zavisnog društva. Smatra se da kontrola postoji kada Društvo poseduje, direktno ili indirektno, više od polovine vlasničkih ili glasačkih prava u zavisnom društvu. Učešća u kapitalu zavisnih društava priznaju se po nabavnoj vrednosti.

3.13. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasificuje finansijska sredstva u neku od sledećih kategorija: sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva steklena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodele prihoda od kamate i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja diskonтуje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet niskog rizika od promene vrednosti.

Krediti (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja i plasmani sa fiksnim ili određivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu, klasificuju se kao potraživanja i krediti (kratkoročni zajmovi) i potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

Krediti i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamate, nakon umanjenja vrednosti po osnovu obezvredjenja. Prihod od kamate se priznaje primenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gde priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha). Obezvredjenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da će, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procenjeni budući novčani tokovi sredstava izmenjeni.

Obezvredjenje (ispravka vrednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospelih potraživanja koja nisu naplaćena u periodu od 1 godine od datuma dospeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana. Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspeha. Naplata otpisanih potraživanja uključuje se u bilansu uspeha kao prihod od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrednosti primljenih sredstava, umanjene za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspeha obračunskog perioda.

3.14. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srbije. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primenom poreske stope od 15% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspeha koji se koriguje za stalne razlike koje su definisane propisima o oporezivanju porezom na dobit Republike Srbije.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrednosti sredstva i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike,

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

dok se odložena poreska sredstva priznaju u meri u kojoj je verovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se evidentira na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentiraju direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

3.15. Primanja zaposlenih

Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

Otpremnine

U skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, Društvo ima obavezu da zaposlenom isplati otpremninu prilikom odlaska u penziju u iznosu tri zarade koju je ostvario za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina, s tim što tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od tri prosečne zarade po zaposlenom isplaćene kod poslodavca, odnosno tri prosečne zarade po zaposlenom isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republikčkog organa za poslove statistike. Društvo je izvršilo procenu sadašnje vrednosti ove obaveze i formiralo odgovarajuće rezervisanje po tom osnovu.

Jubilarne nagrade

Pored toga, Društvo je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 35 i 40 godina neprekidnog rada u Društvu. Jubilarna nagrada se utvrđuje na osnovu iznosa prosečne mesečne zarade bez poreza i doprinosa po zaposlenom u Republici Srbiji prema objavljenom podatku organa nadležnog za poslove statistike, za poslednji mesec u prethodnoj kalendarskoj godini u odnosu na kalendarsku godinu u kojoj se jubilarna nagrada ostvaruje s tim što se visina novčane nagrade uvećava za 25% pri svakom narednom ostvarivanju tog prava.

Društvo je izvršilo procenu sadašnje vrednosti ove obaveze i formiralo odgovarajuće rezervisanje po tom osnovu.

3.16. Lizing

Lizing se klasificuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se ugovorom o lizingu na Društvo prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasificuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva u visini sadašnjih minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2019. godine

Sredstva koja se drže na bazi finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći.

Zakupi kod kojih zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasificuju se kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se u bilansu uspeha ravnomerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.17. Prihodi i rashodi

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu isporuke robe i proizvoda ili izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrednosti, umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

U poslovnoj godini se priznaju svi prihodi i rashodi koji se odnose na poslovnu godinu bez obzira na datum njihove naplate odnosno isplate.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine**

---

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE (paragraf 125 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izveštaja)

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Društva da vrši procene i utvrđuje prepostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i prepostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtevaju vršenje procene i donošenje prepostavki predstavljena su u daljem tekstu:

4.1. Korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procenjuje preostali korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procena korisnog veka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenom tehnološkom napretku i promenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procena razlikuje od prethodnih procena, promene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“. Ove procene mogu da imaju značajne efekte na knjigovodstvenu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

4.2. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrednosti materijalne i nematerijalne imovine i procenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrednosti nekog sredstva. Prilikom procenjivanja umanjenja vrednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promene u dodeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrednost odnosne imovine.

4.3. Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja je izvršena na osnovu procenjenih gubitaka usled nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze u roku koji prelazi rok tolerancije naplativosti potraživanja. Procena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i prepostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promene u uslovima poslovanja, delatnosti ili okolnostima vezanim za određene kupce mogu da imaju za posledicu korekciju ispravke vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja obelodanjene u priloženim finansijskim izveštajima.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine**

4.4. Ispravka vrednosti zastarelih zaliha i zaliha sa usporenim obrtom

Društvo vrši ispravku vrednosti zastarelih zaliha kao i zaliha sa usporenim obrtom. Pored toga, određene zalihe Društva vrednovane su po njihovoj neto ostvarivoj vrednosti. Procena neto ostvarive vrednosti zaliha izvršena je na osnovu najpouzdanih raspoloživih dokaza u vreme vršenja procene. Ova procena uzima u obzir očekivano kretanje cena i troškova u periodu nakon datuma bilansa stanja i njena realnost zavisi od budućih događaja koji treba da potvrde uslove koji su postojali na dan bilansa stanja.

4.5. Sudski sporovi

Prilikom odmeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procene. Ove procene su neophodne radi utvrđivanja verovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudska poravnjanje. Usled inherentne neizvesnosti u postupku procenjivanja, stvari gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procenom. Zbog toga se procene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savetnika. Izmene procena mogu da u značajnoj meri utiču na buduće poslovne rezultate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

5. NEMATERIJALNA IMOVINA

	u hiljadama dinara		
	Koncesije, patenti, licence i slična prava	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna bruto vrednost na početku godine	3.663	9.350	13.013
Povećanje:	533	0	533
Nabavke u toku godine	533	0	533
Nabavna bruto vrednost na kraju godine	4.196	9.350	13.546
 Kumulirana ispravka na početku godine	1.980	6.934	8.914
Povećanje:	284	490	774
Amortizacija u toku godine	284	490	774
Stanje ispravke na kraju godine	2.264	7.424	9.688
 Neto sadašnja vrednost:			
31.12.2019. godine	1.932	1.926	3.858
 Neto sadašnja vrednost:			
31.12.2018. godine	1.683	2.416	4.099

Početna nematerijalna ulaganja vrednovana su po nabavnoj vrednosti (paragraf 74 MRS 38 – Nematerijalna ulaganja).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se u toku korisnog veka proporcionalnom metodom amortizacije (paragraf 97 MRS 38 – Nematerijalna ulaganja) po stopi od 10%.

Amortizacija je obračunata i evidentirana na rashodima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevin. objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ulaganje na tuđim osn.sredst.	u hiljadama dinara
Nabavna vrednost na početku godine	98.426	9.146.121	716.045	3.422	5.510	9.969.524
Povećanje:	0	34.832	29.699	0	0	64.531
Nabavka, aktiviranje i prenos	0	34.832	29.699	0	0	64.531
Smanjenje:	0	65.416	21.799	0	0	87.215
Rashod u toku godine	0	65.416	21.799	0	0	87.215
Nabavna vrednost na kraju godine	98.426	9.115.537	723.945	3.422	5.510	9.946.840
 Kumulirana ispravka na početku godine	0	4.456.428	466.184	1.715	551	4.924.878
Povećanje:	0	92.871	23.442	52	551	116.916
Amortizacija	0	92.871	23.442	52	551	116.916
Smanjenje:	0	756	19.972	0	0	20.728
Rashod u toku godine	0	756	19.972	0	0	20.728
Stanje na kraju godine	0	4.548.543	469.654	1.767	1.102	5.021.066
 Neto sadašnja vrednost:						
31.12.2019. godine	98.426	4.566.994	254.291	1.655	4.408	4.925.774
 Neto sadašnja vrednost:						
31.12.2018. godine	98.426	4.689.693	249.861	1.707	4.959	5.044.646

Nekretnine postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrednosti. Preduzeće ima pravo korišćenja zemljišta koje je u državnoj svojini. Građevinski objekti su u državnoj svojini.

U toku godine nabavljeni su sledeća osnovna sredstva:

Nabavljeni sredstvo	Nabavna vrednost	hiljada dinara

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2019. godine**

Vodovodni priključci	15.904
Kanalizacioni priključci	6.665
Uređaji i instalacije	4.920
Krupni alat i laboratorijska oprema	8.042
Sredstva transporta i veza	16.737
Ukupno:	52.268

7. BIOLOŠKA SREDSTVA**u hiljadama dinara**

	Šume	Ukupno
Nabavna vrednost na početku godine	761.592	761.592
Nabavna vrednost na kraju godine	761.592	761.592
 Neto sadašnja vrednost:		
31.12.2019. godine	761.592	761.592
 Neto sadašnja vrednost:		
31.12.2018. godine	761.592	761.592

8. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI**Učešće u kapitalu****u hiljadama dinara**

Ime pravnog lica u čijem kapitalu je učešće	Vlasnički udeo (%)	Valuta	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Neto iznos
a) Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	26		0		26
b) Ostali dugoročni finansijski plasmani		2.006	295		1.711
Ukupno dugoročni finansijski plasmani (a do i)		2.032	295		1.737

Ostali dugoročni plasmani odnose se na potraživanja od radnika za prodate stanove sa rokom otplate od 20 godina. Usklađivanje rate se vrši prema rastu cena na malo. Efekat od usklađivanja je iskazan u okviru ostalih prihoda.

9. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Potraživanja po osnovu prodaje	122.659	138.012
DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	122.659	138.012

U okviru dugoročnih potraživanja evidentirana su potraživanja od kupaca za isporučenu vodu koja, u skladu sa zaključenim ugovorima, dospievaju na naplatu posle 2020. godine.

10. ZALIHE

u hiljadama dinara

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Materijal (1.1-1.2)	64.696	62.268
1.1 Materijal i sitan inventar na zalihi	74.885	70.686
1.2 Ispravka vrednosti	10.189	8.418
2. Rezervni delovi i sitan inventar (2.1-2.2)	5.151	2.638
2.1 Sitan inventar	25.295	21.488
2.2 Ispravka vrednosti sitnog inventara	20.144	18.850
I Zalihe – neto (1+2)	69.847	64.906
II Dati avansi	8.152	7.014
Ukupne zalihe (I+II)	77.999	71.920

Nadležna popisna komisija je prilikom popisa izvršla proveru postojanja zastarelih zaliha materijala, robe i/ili gotovih prozvoda i ustanovila da ne postoje zastarele zalihe odnosno zalihe sa usporenim obrtom (zalihe bez izlaza u poslednjih 365 dana).

Zalihe su usaglašene sa popisom. Zalihe materijala su vrednovane po nabavnoj ceni. Obračun izlaza zaliha materijala, rezervnih delova i sitnog inventara vrši se po prosečnoj nabavnoj ceni. Prosečna nabavna cena je niža od vladajuće nabavne cene zaliha materijala, rezervnih delova i sitnog inventara.

Starosna struktura plaćenih avansa za zalihe i usluge

u hiljadama dinara

Starost plaćenih avansa za zalihe i usluge u danima	Do 365 dana	Ukupno

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Plaćeni avansi, bruto	8.152	8.152
Plaćeni avansi, neto	8.152	8.152

11. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Opis	u hiljadama dinara	
	Kupci u zemlji	Ukupno
1	6	9
Bruto potraživanje na početku godine	821.544	821.544
Bruto potraživanje na kraju godine	768.237	768.237
Ispravka vrednosti na početku godine	685.279	685.279
Smanjenje ispravke vrednosti u toku godine po osnovu naplate	69.539	69.539
Povećanje ispravke vrednosti u toku godine	57.871	57.871
Ispravka vrednosti na kraju godine	673.611	673.611
NETO STANJE		
31.12.2019. godine	94.626	94.626
31.12.2018. godine	136.265	136.265

Starost potraživanja u danima	Potraživanja do 365 dana starosti	Potraživanja starija od godinu dana	Ukupno (2+3)
1	2	3	4
Kupci u zemlji (bruto)	94.626	673.611	768.237
Ispravka vrednosti	0	673.611	673.611
Neto potraživanja	94.626	0	94.626

Na dospela nenaplaćena potraživanja Društvo vrši obračun zatezne kamate .

Od ukupnih potraživanja koja u bruto iznosu iznose 768.237 hiljada dinara, potraživanja od građana za vodu iznose 519.936 hiljada dinara. Ostala potraživanja su od privrede za vodu i usluge.

Vrednost usaglašenih potraživanja od privrede za utrošenu vodu po potvrđenim IOS obrascima iznosi 149.012 hiljada dinara, a vrednost neusaglašenih potraživanja je 4.344 hiljade dinara. Od kupaca za usluge usaglašeno je 10.021 hiljada dinara, osporeno je 1.087 hiljada dinara i nije vraćeno IOS obrazaca za 53.966 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

12. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra	31. decembra
	2019.	2018.
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	37.474	37.474
POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA :	37.474	37.474

Specifična potraživanja odnose se na potraživanja za objekte koji su ustupljeni Gradu Kragujevcu uz obavezu naknade u istoj vrednosti po Sporazumu o obezbeđivanju operativno-tehničkog centra.

13. DRUGA POTRAŽIVANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Potraživanja za kamatu i dividendu	204.792	175.589
Potraživanja od zaposlenih	791	714
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	796	747
Potraživanja po osnovu naknada šteta		14
Ostala kratkoročna potraživanja	50.772	39.595
DRUGA POTRAŽIVANJA:	257.151	216.659

U okviru ostalih potraživanja evidentirana su potraživanja od fizičkih lica po osnovu zaduženja za takse i naknade.

14. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Opis	Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	Ostali kratkoročni plasmani	Ukupno
1	4	6	7
Bruto stanje na početku godine	1.194	0	1.194
Bruto stanje na kraju godine	1.241	63.625	64.866

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

NETO STANJE

31.12.2019. godine	1.241	63.625	64.866
31.12.2018. godine	1.194	0	1.194

Kratkoročni krediti i plasmani iskazani na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 1.241 hiljada dinara se odnose na kratkoročne pozajmice. Potraživanja po osnovu datih pozajmica su usaglašena.

Ostali kratkoročni plasmani se odnose na sklopljene reprograme za dug za utrošenu vodu koji dospeva do jedne godine.

15. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Gotovinski ekvivalenti u dinarima	0	5
2. Dinarski poslovni račun	27.757	2.199
3. Devizni poslovni račun	0	2
UKUPNO (1 do 3)	27.757	2.206

16. POREZ NA DODATU VREDNOST

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1.Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama	1.388	1.603
2. Porez na dodatu vrednost u datim avansima	0	3
3. Potraživanja za više plaćeni PDV	306	0
UKUPNO (1 do 3)	1.694	1.606

17. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Unapred plaćeni troškovi	363	1.271
2. Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza	0	4
UKUPNO (1 do 2)	363	1.275

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

18. KAPITAL

a) Osnovni kapital			
	Državni kapital	Ostali osnovni kapital	Svega osnovni kapital
Stanje na početku godine	3.604.994	3.178	3.608.172
Povećanje u toku godine	998.383	0	998.383
b) dokapitalizacija	998.383	0	0
Stanje 31.12. tekuće godine	4.603.377	3.178	4.606.555

U toku 2019. godine izvršeno je povećanje osnovnog kapitala po osnovu Ugovora o konverziji potraživanja grada prema preduzeću, što je verifikovano Rešenjem Agencije za privredne registre o promeni visine kapitala 1.11.2019. godine.

b) Nerealizovani aktuarski dobici i gubici po osnovu rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	hiljada dinara
Stanje na početku godine	(3.579)
Povećanje u toku godine po osnovu rezervisanja	(12.095)
Stanje 31.12. tekuće godine	(15.674)

c) Neraspoređeni dobitak	hiljada dinara
Stanje na početku godine	3.765
Povećanje:	1.847
a) po osnovu prenosa neto dobitka iz bilansa uspeha	1.847
Smanjenje:	3.765
c) po osnovu pokrića gubitka	3.765
Stanje 31.12. tekuće godine	1.847

d) Gubitak	hiljada dinara
Stanje na početku godine	903.113

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Smanjenje:	3.765
c) po osnovu pokrića gubitka prethodnih godina	3.765
Stanje 31.12. tekuće godine	899.348

U toku 2019. godine izvršeno je pokriće gubitka za iznos od 3.965 hiljada dinara na teret dobitka iz ranijih godina.

19. DUGOROČNA REZERVISANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenim u početnom bilansu	61.064	60.811
2. Rezervisanja u toku godine	10.763	3.402
3. Ukinuta rezervisanja u korist prihoda	0	3.149
I Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenima na kraju godine (1+2-3)	71.827	61.064
DUGOROČNA REZERVISANJA (I)	71.827	61.064

PRILOG TABELA ZA OBELODANJIVANJE:

R.B.	Prepostavke korišćene prilikom obračuna rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju	2019.	2018.
1.	Diskontna stopa	3,00%	3,00%
2.	Procenjena stopa rasta prosečne zarade	1,00%	1,00%
3.	Procenat fluktuacije	5,00%	5,00%
4.	Iznos otpremnine u momentu rezervisanja	249.785	224.289
5.	Iznos otpremnine u prethodnom periodu	224.289	213.229
6.	Ukupan broj zaposlenih na dan 01.01. tekuće godine	577	599

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

7.	Ukupan broj zaposlenih koji su napustili preduzeće u toku tekuće godine	12	22
8.	Od toga broj penzionisanih radnika kojima je isplaćena otpremnina prilikom odlaska u penziju	2	9
9.	Ukupan broj novozaposlenih u toku godine	0	0
10.	Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12. tekuće godine	534	577
11.	Način priznavanja aktuarskih dobitaka/gubitaka	Preko ostalog sveobuhvatnog rezultata	Preko ostalog sveobuhvatnog rezultata

TABELA ZA OBELODANJIVANJE – NASTAVAK:

R.B.	Efekti obračuna rezervisanja za otpremnine	2019.	2018.
1.	Iznos obaveze za rezervisanja za otpremnine	46.452.165	40.455.367
2.	Trošak tekuće usluge rada	(2.892.739)	(3.619.613)
3.	Trošak prošlih usluga		
4.	Trošak kamate	1.517.076	1.389.500
5.	Aktuarski dobitak/gubitak	7.372.461	5.632.126
6.	Iznos obaveze za rezervisanje za otpremnine na dan 31.12. tekuće godine	46.452.165	40.455.367
7.	Projektovani iznos rezervisanja na dan 31.12. tekuće godine na osnovu prepostavki validnih na dan 31.12. prošle godine za potrebe utvrđivanja aktuarskih efekata	39.079.704	34.823.241
8.	Iznos stvarno isplaćene otpremnine u toku godine	582.675	2.064.593
9.	Iznos neto povećanja obaveze za rezervisanje	5.996.798	3.402.013

TABELA ZA ANALIZU OSETLJIVOSTI 2019.

Diskontna stopa			Efekat smanjenja diskontne stope	Efekat povećanja diskontne stope
3,00%	2,00%	4,00%	15,79%	13,02%

TABELA ZA ANALIZU OSETLJIVOSTI 2018.

Diskontna stopa			Efekat smanjenja diskontne stope	Efekat povećanja diskontne stope
3,00%	2,00%	4,00%	16,44%	13,48%

20. DUGOROČNE OBAVEZE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga						36.775
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	20.07.2023	17.07.2018	5 blanko solo menica	2,90%		3.304
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	25.06.2019	17.06.2019	5 blanko solo menica	1,59%		9.726
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	07.08.2023	08.08.2018	5 blanko solo menica	2,90%		4.960
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	20.07.2023	30.07.2018	10 blanko solo menica	2,90%		3.304
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	20.07.2023	17.07.2018	10 blanko solo menica	2,90%		3.112
Lipaks leasing, Beograd	25.03.2023	24.03.2018	24 blanko solo menice	5,00%		1.123
Lipaks leasing, Beograd	25.02.2023	24.03.2018	24 blanko solo menice	5,00%		583
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		583
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		583
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		428
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		428
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		428
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		428
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		428
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		407
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		407
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		407
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		685
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		1.277
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%		466

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2019. godine**

Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%			466
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%			1.105
Lipaks leasing, Beograd	05.05.2023	05.06.2018	24 blanko solo menice	5,00%			457
Lipaks leasing, Beograd	05.05.2023	05.06.2018	24 blanko solo menice	5,00%			1.252
UKUPNO DUGOROČNE OBAVEZE							36.775

21. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Odložene poreske obaveze po osnovu (a do b)	178.255	178.794
a) po osnovu razlike neotpisane vrednosti sredstava po poreskim i računovodstvenim propisima	178.255	178.734
b) neplaćenih javnih rashoda	0	60

22. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji					22.485
AIK banka	31.01.2020	28.12.2016	10 menica	4,60%	9.444
Gradska stambena agencija	20 godina		menica	8,00%	9
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	20.07.2023	17.07.2018	5 blanko solo menica	2,90%	1.214
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	17.06.2024	25.06.2019	5 blanko solo menica	1,59%	2.681
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	07.08.2023	08.08.2018	5 blanko solo menica	2,90%	1.763
UniCredit Leasing Srbija, Beograd	20.07.2023	30.07.2018	10 blanko solo menica	2,90%	1.214

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

UniCredit Leasing Srbija, Beograd	20.07.2023	17.07.2018	10 blanko solo menica	2,90%	1.144
Lipaks leasing, Beograd	25.03.2023	24.03.2018	24 blanko solo menice	5,00%	460
Lipaks leasing, Beograd	25.02.2023	24.03.2018	24 blanko solo menice	5,00%	239
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	239
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	239
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	175
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	175
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	175
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	175
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	175
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	167
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	167
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	167
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	280
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	523
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	191
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	191
Lipaks leasing, Beograd	20.03.2023	20.04.2018	24 blanko solo menice	5,00%	453
Lipaks leasing, Beograd	05.05.2023	05.06.2018	24 blanko solo menice	5,00%	174
Lipaks leasing, Beograd	05.05.2023	05.06.2018	24 blanko solo menice	5,00%	476
UKUPNO KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE					22.485

23. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31. decembra	31. decembra
	2019.	2018.
1. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	131.276	33.126
PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE (1)	131.276	33.126

Primljeni avansi odnose se na:

- pretplatu za vodu od građana u iznosu od 11.881 hiljade dinara
- pretplatu za vodu od privrede u iznosu od 894 hiljade dinara
- avanse za usluge od privrede i građana u iznosu od 118.501 hiljade dinara.

24. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra	31. decembra
	2019.	2018.
1. Dobavljači u zemlji	129.001	104.317
2. Dobavljači u inostranstvu	343	345
3. Ostale obaveze iz poslovanja	4.025	3.844
OBAVEZE IZ POSLOVANJA (1 -3)	133.369	108.506

U toku 2019. godine vršeno je usaglašavanje obaveza sa dobavljačima. Od ukupnog broja dobavljača (363) usaglašeno je 92.984 hiljade dinara, 23.392 hiljade dinara nije usaglašeno i za 11.184 hiljada dinara IOS obrazaca nije vraćeno.

25. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra	31. decembra
	2019.	2018.
1. Neto obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	22.205	22.346
2. Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	8.283	8.359
3. Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	5.200	5.400
4. Obaveze za bruto naknade zarada koje se refundiraju	14	0
5. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	31.576	29.779
6. Obaveze prema zaposlenom po osnovu službenog putovanja, smeštaja, otpremnine i drugo	8	8
7. Ostale obaveze	308	936

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

8. Obaveze iz specifičnih poslova	502	518
OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)	68.096	67.346

26. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Porez na dodatu vrednost	17.120	15.247
OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST (1)	17.120	15.247

27. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	10.008	13.281
OBAVEZE za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (1)	10.008	13.281

Obaveze za ostale javne prihode u iznosu od 10.008 hiljade dinara odnose se na:

- Porez na imovinu u iznosu od 1.486 hiljade dinara
- Naknada za korišćenje voda u iznosu od 7.858 hiljade dinara
- Ostale naknade u iznosu od 664 hiljade dinara.

28. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Odloženi prihodi i primljene donacije	2.014.959	2.074.497

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (1)**2.014.959****2.074.497**

Odloženi prihodi i primljene donacije u iznosu od 2.014.959 hiljade dinara se odnose na:

- primljene donacije u materijalu u iznosu od 1.323 hiljade dinara
- primljene donacije u opremi u iznosu od 2.393 hiljade dinara
- Direkcija za vodoprivrednu u iznosu od 114.776 hiljade dinara
- Državna davanja Skupštine grada Kragujevca za investicije u iznosu od 824.739 hiljade dinara
- vodovodni priključci u gradu u iznosu od 869.797 hiljada dinara
- kanalizacioni priključci u gradu u iznosu od 201.931 hiljade dinara.

Obaveze po osnovu uslovljenih donacija se ukidaju u toku godine za iznos obračunate amortizacije.

29. VANBILANSNA AKTIVA I PASIVA**u hiljadama dinara**

Vanbilansna aktiva obuhvata sledeća sredstva:	Vrednost
Vodovodne i kanalizacione linije	57.632
Vodovodni priključci	3.629
Kanalizacioni priključci	4.155
Ukupno:	65.416

u hiljadama dinara

Vanbilansna pasiva obuhvata sledeće izvore vanbilansnih sredstava:	Vrednost
Vodovodne i kanalizacione linije	57.632
Vodovodni priključci	3.629
Kanalizacioni priključci	4.155
Ukupno:	65.416

Vanbilansna aktiva i pasiva se odnose na vodovodne i kanalizacione linije i priključke koji su isknjiženi po nalogu Skupštine grada.

30. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU**u hiljadama dinara**

01.01-31.12.	01.01-31.12.
2019.	2018.

1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

850.094	805.664
---------	---------

PRIHODI OD PRODAJE NA DOMAĆEM TRŽIŠTU (1)

850.094	805.664
----------------	----------------

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2019. godine**

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga u iznosu od 850.094 hiljade dinara se sastoje od:

- prihod od prodaje vode u iznosu od 739.381 hiljade dinara
- prihod od izgradnje vodovodne i kanalizacione mreže u iznosu od 53.292 hiljade dinara
- prihod od izgradnje priključaka u iznosu od 30.595 hiljada dinara
- prihod od ostalih usluga u iznosu od 26.826 hiljada dinara.

31. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA I DOTACIJA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Prihodi od premija, subvencija i dotacija	29.642	42.990
PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA I DOTACIJA (1)	29.642	42.990

Prihod od premija, subvencija i dotacija u iznosu od 29.642 se odnosi na prihod od uslovljenih donacija.

32. DRUGI POSLOVNI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
1. Prihodi od zakupnine	1.051	1.022
2. Ostali poslovni prihodi	562	856
DRUGI POSLOVNI PRIHODI (1 do 2)	1.613	1.878

33. TROŠKOVI MATERIJALA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi materijala za izradu	95.305	107.340
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	1.939	2.079
3. Troškovi rezervnih delova	4.817	4.715
4. Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	2.894	2.317
TROŠKOVI MATERIJALA (1 do 4)	104.955	116.451

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

34. TROŠKOVI ENERGIJE

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi goriva	24.534	23.516
2. Troškovi grejanja	1.766	1.625
3. Troškovi električne energije	86.332	90.956
TROŠKOVI ENERGIJE (1 do 3)	112.632	116.097

35. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI TROŠKOVI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi zarada i naknada (bruto)	353.755	351.220
2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	62.068	64.079
3. Troškovi naknada po ugovoru o delu	0	89
4. Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	32	74
5. Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	0	51
6. Troškovi naknada članovima nadzora	911	911
7. Ostali lični rashodi i naknade	72.672	89.960
TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1 do 7)	489.438	506.384

U okviru ostalih ličnih rashoda i naknada evidentirani su troškovi isplaćenih naknada za socijalni program u iznosu od 6.959 hiljada dinara, troškovi prevoza radnika u iznosu od 15.566 hiljada dinara, troškovi isplaćene pomoći radnicima u iznosu od 44.825 hiljade dinara i ostali rashodi u iznosu od 5.322 hiljade dinara.

36. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	4.560	4.815
2. Troškovi transportnih usluga	1.712	1.615
3. Troškovi usluga na održavanju	1.685	1.941
4. Troškovi zakupnina	3.491	7.296
5. Troškovi reklame i propagande	0	95

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

6. Troškovi ostalih usluga	40.654	29.927
TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA (1 do 6)	52.102	45.689

37. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12.	01.01-31.12.
	2019.	2018.
1. Troškovi neproizvodnih usluga	2.482	1.923
2. Troškovi reprezentacije	594	751
3. Troškovi premije osiguranja	3.219	4.736
4. Troškovi platnog prometa	1.647	1.862
5. Troškovi članarina	1.234	981
6. Troškovi poreza	5.010	6.399
7. Ostali nematerijalni troškovi	12.381	17.842
NEMATERIJALNI TROŠKOVI (1 do 7)	26.567	34.494

38. FINANSIJSKI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12.	01.01-31.12.
	2019.	2018.
1. Prihodi od kamata	63.938	76.686
2. Pozitivne kursne razlike	274	36
PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE (1-2)	64.212	76.722

39. FINANSIJSKI RASHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12.	01.01-31.12.
	2019.	2018.
1. Rashodi kamata	19.696	64.007
2. Negativne kursne razlike	2	52
FINANSIJSKI RASHODI (1-2)	19.698	64.059

40. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12.	01.01-31.12.
	2019.	2018.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

1. Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	69.539	68.597
PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE (1)	69.539	68.597

41. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Obezvredjenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	57.871	18.132
RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE (1)	57.871	18.132

42. OSTALI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Viškovi	596	755
2. Prihodi od efekata ugovorene zaštite od rizika	54	52
3. Prihodi od smanjenja obaveza	0	767
4. Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	3.115	5.926
5. Ostali nepomenuti prihodi	18.888	35.208
6. Prihodi od usklađivanja vrednosti bioloških sredstava	17.215	
OSTALI PRIHODI (1 do 6)	22.653	59.923

43. OSTALI RASHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2019.	01.01-31.12. 2018.
1. Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nemater. imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	2.041	529
2. Manjkovi	55	1.153
3. Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	5.582	5.301
4. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	798	179
5. Ostali nepomenuti rashodi	55.067	26.888

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

OSTALI RASHODI (1 do 5)**63.543****34.050**

U okviru nepomenutih rashoda evidentirani su rashodi po osnovu angažovanja javnih izvršitelja u iznosu od 18.248 hiljade dinara i ostali rashodi u iznosu od 36.819 hiljada dinara.

44. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

“ Dana 11.marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija je proglašila pandemiju usled širenja korona virusa COVID -19 u celom svetu. Dana 15.marta 2020.godine a na osnovu člana 200.stav 5 Ustava Republike Srbije, Predsednik Republike Srbije, Predsednik Narodne Skupštine i Predsednik Vlade doneli su Odluku o proglašenju vanrednog stanja u Republici Srbiji (Službeni Glasnik RS broj 29/2020 od 15.03.2020.godine) a u cilju sprečavanja, suzbijanja i gašenja epidemije COVID-19 na teritoriji Republike Srbije.

Širenje COVID-19 prouzrokuje poremećaje u snabdevanju i utiče na proizvodnju i prodaju velikog broja industrija. U cilju prevazilaženja izazova, smanjenja ekonomskih posledica i negativnog uticaja pandemije izazvane virusom COVID-19 na poslovne rezultate privrednih subjekata, Vlada Republike Srbije i Narodna banka Srbije doneli su set mera za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva u otežanim ekonomskim uslovima, očuvanju stabilnosti finansijskog sistema, smanjenje nezaposlenosti.

Na osnovu donetih ekonomskih mera i ponuda poslovne banke i lizing kompanije, Preduzeće ne koristi zastoj u otplati obaveza (moratorijum) u trajanju od 90 dana, kao i direktna davanja iz budžeta Republike Srbije.

Narodna Skupština Republike Srbije donela je Odluku o ukidanju vanrednog stanja 6. maja 2020. godine (Službeni glasnik RS broj 65 od 06.05.2020. godine), ali su i dalje u primeni vanredne mere.

Koliki uticaj će posledice COVID-19 imati na poslovanje i finansijske pokazatelje našeg Preduzeća zavisi će od daljeg razvoja situacije, i uticaja na naše kupce, zaposlene i dobavljače, a što se sada ne može predvideti. Naime, u ovom trenutku, neizvesno je do kojeg obima COVID-19 može imati uticaj na naše finansijsko stanje ili rezultate poslovanja”.

45. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Sudski sporovi

Preduzeće sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine vodi više sudskih sporova u kojima se javlja kao tuženi. Vrednost sudskih sporova koji se vode protiv Preduzeća po osnovu naknade štete i radnih sporova sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 18.620 hiljada dinara.

Vrednost sudskih sporova gde se Preduzeće javlja kao tužilac, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 298.964 hiljada dinara i obuhvata 7.836 predmeta za naplatu duga za komunalne usluge. Procena uspeha u sporu je 70%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Rukovodstvo Preduzeća ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ovih sudskih sporova i shodno tome nije vršilo rezervisanje za potencijalne gubitke po sudskim sporovima.

46. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Ciljevi upravljanja rizicima finansijskih instrumenata

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku, finansijskom riziku (deviznom i kamatnom), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju umanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima.

Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

Društvo je osetljivo na prisustvo sistemskih rizika koji podrazumevaju rizike ekonomskog okruženja u okviru države, privredne grane i sl. na koje Društvo ne može da utiče: inflacija, promena poreskih propisa, carinskih propisa, limitiranje kamatnih stopa, privrednog okruženja, konkurenциje, sirovinske baze i sl.

Ukoliko postoje nesistemski rizici, oni se identificuju kroz uspešnost poslovanja uprave Društva.

Finansijski rizik

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima koji se javlja kao devizni rizik i rizik od promene kamatnih stopa. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Društva.

Devizni rizik

Izloženost Društva deviznom riziku se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, dugoročne kredite, ostale dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja nominirane u stranoj valuti.

u hiljadama dinara

	Imovina		Obaveze	
	2019	2018	2019	2018
EUR			59,260	1,161,698
			59,260	1,161,698

Na osnovu obelodanjene strukture imovine i obaveza u stranim valutama evidentno je da je Društvo osetljivo na promene deviznog kursa EUR .

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2019. godine**

Osetljivost Društva na apresijaciju i depresijaciju RSD za 10% u odnosu na pomenute strane valute, predstavlja procenu rukovodstva Društva u pogledu mogućih promena kursa RSD u odnosu na EUR.

	2019		2018	
	10%	-10%	10%	-10%
EUR,	(5,926)	5,926	(116,170)	116,170
	(5,926)	5,926	(116,170)	116,170

Kamatni rizik

Društvo je izloženo riziku promene kamatnih stopa na plasmanima i obavezama kod kojih su kamatne stope varijabilne. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj.

Struktura plasmana i obaveza na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine sa stanovišta izloženosti kamatnom riziku data je u sledećem pregledu:

	u hiljadama dinara	
Finansijska sredstva		
Nekamatonosna	102,512	12,270
Kamatonosna (fiksna kamatna stopa)	511,910	528,410
Kamatonosna (varijabilna kamatna stopa)	-	-
	614,422	540,680
Finansijske obaveze		
Nekamatonosne	201,465	175,852
Kamatonosne (fiksna kamatna stopa)	59,260	1,161,698
Kamatonosne (varijabilna kamatna stopa)	-	-
	260,725	1,337,550

Naredna tabela prikazuje analizu osetljivosti neto dobitka za tekuću poslovnu 2019. godinu na realno moguće promene u kamatnim stopama za 1% (2017. godine - 1%), počev od 1. januara. Povećanje odnosno smanjenje od 1% predstavlja realno moguću promenu kamatnih stopa, imajući u vidu postojeće tržišne uslove. Ova analiza primenjena je na finansijske instrumente Društva koji su postojali na dan bilansa stanja i prepostavlja da su sve ostale varijable nepromenjene.

	2019		2018	
	1%	-1%	1%	-1%
Finansijska sredstva	-	-	-	-
Finansijske obaveze	-	-	-	-
	-	-	-	-

Kreditni rizik

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

gubitak Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja i date garancije i jemstva trećim licima.

U Republici Srbiji ne postoje specijalizovane rejting agencije koje vrše nezavisnu klasifikaciju i rangiranje privrednih društava. Usled toga, Društvo je prinuđeno da koristi ostale javno dostupne finansijske informacije (npr. podatke o bonitetu koje pruža Agencija za privredne registre) i interne istorijske podatke o saradnji sa određenim poslovnim partnerom u cilju određivanja njegovog boniteta. Na osnovu boniteta kupca, utvrđuje se iznos njegove maksimalne kreditne izloženosti, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva. Iznos maksimalne kreditne izloženosti revidira se najmanje jednom godišnje.

U slučaju povećanja iznosa dospelih potraživanja i shodno tome povećane izloženosti kreditnom riziku, Društvo primenjuje mehanizme predviđene poslovnom politikom.

Izloženost Društva kreditnom riziku ograničena je uglavnom na potraživanja od kupaca na dan bilansa. Nominalni iznos potraživanja od kupaca, pre izvršene ispravke vrednosti, sastoje se od velikog broja potraživanja, od kojih najveći deo čine potraživanja od kupaca:

Naziv i sedište kupca	u hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Opština Batočina	72.266	86.009
Zastava kamioni	66.501	65.338
Skupština grada	35.111	35.111
Energetika	7.416	10.015

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbeđuje da Društvo u svakom trenutku mora da ispunjava sve svoje dospele obaveze. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa priliva finansijskih sredstava i dospeća obaveza.

Ročnost dospeća finansijskih obaveza Društva data je u sledećoj tabeli:

2019. godina	u hiljadama dinara		
	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina
Dugoročni krediti	-	36.775	-
Obaveze iz poslovanja	133.369	-	-
Krat. finan. obaveze	22.485		
Ostale krat. obaveze	95.224	-	-
	251.078	36.775	

2018. godina	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	Ukupno
Dugoročni krediti	-	1.045.375	-	1.045.375
Obaveze iz poslovanja	108.508	-	-	108.508
Krat. finan. obaveze	116.322	-	-	116.322

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine

Ostale krat. obaveze	95.875	-	-	95.875
	-	-	-	-
320.705	1.045.375	-	-	1.366.080
-	-	-	-	-

Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti obavezno da takve obaveze namiri (aktuelni anuitetni plan).

		2019. godina	2018. godina
1	OBRTNA IMOVINA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,23	0,19
INDIKATORI UBRZANE LIKVIDNOST			
2	OBRTNA IMOVINA BEZ ZALIHA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,20	0,16

Koeficijent ispod 1 pokazuje prisustvo rizika likvidnosti.

47. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

U postupku upravljanja kapitalnim rizikom, rukovodstvo Društva ima za cilj očuvanje mogućnosti da posluje po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala. Rukovodstvo Društva pregleda strukturu odnosa dugova i kapitala na godišnjoj osnovi.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti. Ovaj pokazatelj izračunava se kao odnos neto obaveza (zaduženosti) i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze (kratkoročne i dugoročne) umanjuje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Pokazatelji zaduženosti na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine su bili sledeći:

		u hiljadama dinara
1. Ukupne obaveze (dugoročne i kratkoročne)	2.434.088	3.471.497
2. Ukupan sopstveni kapital	3.693.380	2.705.244
Pokazatelj zaduženosti (koeficijent 1/2)	0,66	1,28

Rizik zaduženosti je smanjen u odnosu na prethodnu godinu jer je sopstveni kapital veći od obaveza.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2019. godine**

48. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

49. NAČELO STALNOSTI POSLOVANJA

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja učinci poslovnih promena i drugih događaja se priznaju u momentu nastanka (a ne kada se gotovina ili njen ekvivalent primi ili isplati). Finansijski izveštaji sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (osim Izveštaja o tokovima gotovine) pružaju informacije ne samo o poslovnim promenama iz prethodnog perioda, koje uključuju isplatu i prijem gotovine, već takođe i o obavezama za isplatu gotovine u budućem periodu i o resursima koji predstavljaju gotovinu koja će biti primljena u budućem periodu. Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

Beograd, 01.06.2020. god.

Odgovorno lice za sastavljanje fin. izveštaja:

Горан Ђорђевић

Odgovorno lice/zastupnik

Мирјана Јаковић

